

Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Mij. N.V.

Aansprakelijkheidsverzekering voor architecten en raadgevende ingenieurs

Polisvoorwaarden 96

Polismantel 548-99

Wegwijzer

zie artikel

● Begripsomschrijvingen	1
● Omschrijving van de dekking	2
● Algemene uitsluitingen	3
● Schade	4-6
● Betaling en terugbetaling van premie	7-11
● Herziening van tarieven en/of voorwaarden	12-14
● Einde van de verzekering	15
● Rubriek A Algemene aansprakelijkheid	16-17
● Rubriek B Werkgeversaansprakelijkheid	18-19
● Rubriek C Productenaansprakelijkheid	20-21
● Rubriek D Milieu-aansprakelijkheid	22-23
● Rubriek E Aansprakelijkheid jegens opdrachtgevers	24-29

Algemene polisvoorwaarden

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

Artikel 1 Begrippen

1.1 Polisblad

Het blad dat bij deze polis hoort met de gegevens en de nadere bepalingen omtrent de voorwaarden van deze verzekering.

1.2 Maatschappij

Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V.

1.3 Verzekeringnemer

Degene met wie de verzekering is aangegaan en die als zodanig op het polisblad is vermeld.

1.4 Verzekerden

De verzekerden zijn:

- 1.4.1 verzekeringnemer in de op het polisblad omschreven hoedanigheid;
- 1.4.2 ondergeschikten, huisgenoten en familieleden van verzekeringnemer ten aanzien van de werkzaamheden die zij voor hem verrichten;
- 1.4.3 commissarissen van verzekeringnemer, handelend als zodanig;
- 1.4.4 de personeelsvereniging(en) van verzekeringnemer, handelend als zodanig;
- 1.4.5 het eigen pensioenfonds van verzekeringnemer, handelend als zodanig.

1.5 Derden

Ieder ander dan de aansprakelijk gestelde verzekerde(n).

1.6 Schade

Schade aan personen en schade aan zaken.

1.6.1 Schade aan personen

Letsel of benadeling van de gezondheid van personen, al of niet de dood tot gevolg hebbend, met inbegrip van de schade die daaruit voortvloeit.

Onder schade aan personen wordt niet verstaan:

- de door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 BW en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade.

1.6.2 Schade aan zaken

Beschadiging, vernietiging en verdwijning, maar ook verontreiniging of vuil worden, van zaken van anderen dan verzekeringnemer, met inbegrip van de schade die daaruit voortvloeit.

Onder schade aan zaken wordt niet verstaan:

- de door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 BW en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade;
- het disfunctioneren van informatiedragers (zoals diskette, harde schijf of CD-rom), alsmede verlies of verminking van op informatiedragers opgeslagen data ('bits' en 'bytes') of programmatuur, tenzij een fysieke beschadiging van het stoffelijke materiaal waaruit de desbetreffende informatiedrager is gefabriceerd de directe oorzaak vormt van het disfunctioneren, het verlies of de verminking.

1.6.3 Directe vermogensschade

Schade door aantasting van het vermogen die niet het gevolg is van schade aan personen en/of zaken.

1.7 Milieu-aantasting

Uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover deze een prikkelende, verontreinigende of een besmetting dan wel bederf veroorzakende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater, of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

1.8 Aanspraak

Vordering tot vergoeding van schade voortvloeiend uit een handelen of nalaten ingesteld tegen verzekerde(n). Aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, die met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, worden als één aanspraak beschouwd en worden geacht bij de maatschappij te zijn aangemeld op het moment waarop de eerste aanspraak is aangemeld.

1.9 Omstandigheid

Feiten die voortvloeien uit of verband houden met bepaalde handelingen of nalatigheden waaruit een reële dreiging tot een aanspraak kan worden afgeleid.

1.10 Handelen of nalaten

Een gedraging waaruit een aanspraak voortvloeit. Met een handelen of nalaten wordt gelijk gesteld een schadeval waarvoor een verzekerde wordt aangesproken uitsluitend omdat hij een bepaalde hoedanigheid bezit.

1.11 Geldigheidsduur

De periode vanaf de ingangsdatum tot de beëindigingsdatum van de verzekering.

1.12 Verzekeringsjaar

Een periode van twaalf maanden vanaf de premieervaldag en elke aansluitende periode van gelijke duur. Indien de periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de premieervaldag of vanaf de premieervaldag tot de beëindigingsdatum korter is dan twaalf maanden, wordt een dergelijke periode ook als een verzekeringsjaar beschouwd. Bij een geldigheidsduur korter dan twaalf maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur.

1.13 (Bouw)project

Het gehele (bouw)project waarin of waarvoor verzekeringnemer een onvolledige of volledige opdracht heeft aanvaard.

Hoofdstuk 2 Omschrijving van de dekking

Artikel 2 Algemene omschrijving van de dekking

2.1 Verzekerd bedrag

De maatschappij vergoedt per aanspraak en per verzekeringsjaar voor alle verzekerden tezamen:

- a. de schade,
  - b. de kosten van verweer en rechtsbijstand overeenkomstig artikel 2.1.1, en
  - c. de kosten ter voorkoming of vermindering van schade overeenkomstig artikel 2.1.2,
- in totaal tot maximaal de voor de betreffende aanspraak van toepassing zijnde limieten.

Met betrekking tot het maximum verzekerde bedrag per aanspraak en verzekeringsjaar geldt dat de datum van ontvangst van de eerste schriftelijke melding bij de maatschappij van de aanspraak respectievelijk van een omstandigheid bepalend is voor het verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak respectievelijk omstandigheid wordt toegerekend.

Indien de aansprakelijkheid van verzekerden onder meer dan één van de op het polisblad van toepassing verklaarde rubrieken is verzekerd, geldt als verzekerd bedrag uitsluitend het hoogste bedrag dat van toepassing is.

2.1.1 Kosten van verweer

De maatschappij vergoedt – met inachtneming van artikel 2.1 – ingeval van een gedekte schade:

- de kosten van verweer, mits dat met instemming van de maatschappij wordt gevoerd, óók in een eventuele procedure die een benadeelde tegen een verzekerde aanhangig heeft gemaakt;
- de kosten van rechtsbijstand mits die op verzoek van de maatschappij wordt verleend in een tegen een verzekerde aanhangig gemaakte tucht- of strafrechtelijke procedure.

Deze kosten zullen bij een aanspraak die het verzekerde bedrag te boven gaat, worden vergoed in de verhouding van het verzekerde bedrag tot het bedrag waarmee de vordering het verzekerde bedrag te boven gaat. Het eigen risico is op deze kosten niet van toepassing.

2.1.2 Kosten ter voorkoming of vermindering van schade

De maatschappij vergoedt – met inachtneming van artikel 2.1 – de kosten in de zin van artikel 283 Wetboek van Koophandel, die een verzekerde of iemand voor hem heeft gemaakt om schade te verminderen of om onmiddellijk dreigende schade te voorkomen, mits de verzekerde voor de schade – indien gevallen – aansprakelijk is en deze aansprakelijkheid onder de dekking van de polis valt.

Deze kosten zullen bij een dreigende schade die het verzekerde bedrag te boven gaat, worden vergoed in de verhouding van het verzekerde bedrag tot het bedrag waarmee de dreigende schade het verzekerde bedrag te boven gaat.

2.2 Wettelijke rente

De maatschappij vergoedt – ingeval van een gedekte schade – zonodig ook boven het verzekerde bedrag de wettelijke rente over het door de verzekering gedekte gedeelte van de hoofdsom. De wettelijke rente wordt evenwel vergoed tot ten hoogste een bedrag gelijk aan het verzekerde bedrag voor de desbetreffende aanspraak.

2.3 Geldigheidsgebied

Een handelen of nalaten dient te hebben plaatsgevonden binnen Nederland.

Niet verzekerd zijn in ieder geval aanspraken wegens schade in verband met:

- zaken die in gebieden buiten Nederland tot schade leiden;
- werkzaamheden of activiteiten die door een verzekerde of een ander zijn of worden verricht in gebieden buiten Nederland;
- diensten van een verzekerde die worden aangewend ten behoeve van zaken die in gebieden buiten Nederland in het verkeer zijn of worden gebracht.

Het geldigheidsgebied is echter de hele wereld voor:

- reizen die een verzekerde maakt in de uitoefening van zijn beroep. Voor aanspraken die voortvloeien uit het daadwerkelijk verrichten van de verzekerde activiteiten blijft het geldigheidsgebied Nederland;
- schade door zaken die door een verzekerde of een ander niet beroeps- of bedrijfsmatig zijn gebracht/ meegenomen naar gebieden buiten Nederland.

2.4 Voorrisico

Aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden:

- vóór de ingangsdatum van de verzekering, zijn niet verzekerd;
- tijdens de geldigheidsduur van de verzekering maar vóór de datum van wijziging in de dekking, zijn verzekerd conform de voorwaarden, verzekerd(e) bedrag(en) en eigen risico('s) per aanspraak die tot de wijzigingsdatum van kracht zijn en voor de verzekerde(n) voor wie de verzekering ten tijde van het handelen of nalaten geldt.

Indien er sprake is van een reeks handelingen of nalatigheden die met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, is voor de toepasselijkheid van dit artikel bepalend de datum van de aanvang van deze reeks.

Indien de geldigheidsduur van de verzekering is uitgebreid met een voorrisico, zijn binnen de grenzen van deze verzekering eveneens gedekt aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de overeengekomen duur van het voorrisico en tot de overeengekomen limieten.

2.5 Namelding

a. Indien de maatschappij overeenkomstig het bepaalde in artikel 15 van haar recht gebruik maakt de verzekering te beëindigen, heeft verzekeringnemer het recht om vóór deze beëindigingsdatum tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden de termijn voor het melden van aanspraken of omstandigheden, die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur en, voor zover van toepassing, binnen de overeengekomen duur van het voorrisico, met één jaar te verlengen. Deze termijn voor het melden van aanspraken of omstandigheden kan jaarlijks stilzwijgend worden verlengd tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden, behoudens opzegging conform artikel 15.

b. Indien de verzekering eindigt wegens beëindiging van de verzekerde activiteiten, heeft de verzekeringnemer het recht om vóór deze beëindigingsdatum tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden de termijn voor het melden van aanspraken of omstandigheden, die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur en, voor zover van toepassing, binnen de overeengekomen duur van het voorrisico, met één jaar te verlengen. Deze termijn voor het melden van aanspraken of omstandigheden kan jaarlijks stilzwijgend worden verlengd tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden, behoudens opzegging conform artikel 15.

c. Voor aanspraken of omstandigheden gemeld binnen de overeengekomen periode als bedoeld onder **a** of **b**, geldt dat deze worden toegerekend aan het verzekeringsjaar waarin de beëindigingsdatum is gelegen.

2.6 Samenloop van verzekeringen

Indien blijkt dat de door deze verzekering gedekte schade eveneens op (een) andere verzekering(en) is gedekt of daarop zou zijn gedekt indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan, geldt de onderhavige verzekering als excedent van deze andere verzekering(en); uitgesloten blijft het eigen risico dat krachtens deze andere verzekering(en) wordt gelopen.

2.7 Cumulatie

Indien voor een op deze verzekering gedekte schade als gevolg van een wijziging in de polisvoorwaarden meer dan één verzekerd bedrag van toepassing is, zullen deze verzekerde bedragen niet cumuleren.

Artikel 3 Algemene uitsluitingen

Op deze verzekering zijn de volgende uitsluitingen van toepassing. Uitzonderingen hierop worden apart vermeld.

3.1 Motorrijtuigen/luchtvaartuigen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade die wordt toegebracht met of door een motorrijtuig of een luchtvaartuig dat:

- een verzekerde bezit, houdt, bestuurt of gebruikt;
- een verzekerde als werkgever doet of laat gebruiken;
- een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf van verzekeringnemer.

Uitzonderingen

Wel gedekt is:

3.1.1 Aanhangwagens

de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een aanhangwagen die, na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;

3.1.2 Laden/lossen

de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door lading, bij het laden of lossen van motorrijtuigen;

3.1.3 Lading

de aansprakelijkheid voor schade toegebracht door lading die zich bevindt op dan wel valt of gevallen is van een motorrijtuig;

3.1.4 Motorrijtuigen in gebruik bij ondergeschikten

de aansprakelijkheid van verzekeringnemer als werkgever voor schade toegebracht met of door een motorrijtuig waarvan hij geen eigenaar of houder is en dat bij een ondergeschikte in gebruik was;

3.1.5 Motorrijtuigen in gebruik bij niet-ondergeschikten

de aansprakelijkheid van verzekeringnemer voor schade toegebracht met of door een motorrijtuig waarvan hij geen eigenaar of houder is en dat een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf van de verzekeringnemer; indien de aansprakelijkheid van verzekeringnemer uitsluitend berust op artikel 6:171 BW zal de maatschappij de schade op de overige aansprakelijke(n) verhalen;

3.1.6 Passagiers

de aansprakelijkheid voor schade toegebracht door een verzekerde als passagier van een motorrijtuig of luchtvaartuig.

3.2 Vaartuigen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade aan zaken, toegebracht met of door een gemotoriseerd vaartuig dat:

- een verzekerde bezit, houdt, gebruikt of laat gebruiken;
- een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf van verzekeringnemer.

Uitzondering

Wel gedekt is:

3.2.1 Passagiers

de aansprakelijkheid voor schade toegebracht door een verzekerde als passagier van een vaartuig.

3.3 Zaken onder opzicht

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade aan zaken veroorzaakt gedurende de tijd dat een verzekerde of iemand namens hem deze zaken onder zich had, zoals in beheer, ter bewaring, in huur, in gebruik, ten vervoer, ter bewerking of ter behandeling.

Uitzonderingen

Wel gedekt is:

3.3.1 Bijzondere dekking voor zaken onder opzicht

- a. de aansprakelijkheid voor schade aan zaken die een verzekerde anders dan in huur, pacht, bruikleen of bewaarneming onder zich had, indien en voor zover terzake daarvan schade is vergoed door een brandverzekeraar die zich verbonden heeft te handelen overeenkomstig de regels van het Bindend Besluit Regres 1984 en/of de Bedrijfsregeling Brandregres (2000);
- b. de aansprakelijkheid voor schade aan zaken van een ondergeschikte voor wie verzekeringnemer als werkgever aansprakelijk is, met uitzondering van schade aan motorrijtuigen.

3.4 Geleverde zaken/Verrichte werkzaamheden

Ongeacht wie de schade heeft geleden of de kosten heeft gemaakt, is niet gedekt de aansprakelijkheid voor:

- schade aan zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn geleverd;
- schade en kosten die verband houden met het terugroepen, vervangen, verbeteren of herstellen van de zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn geleverd;
- schade en kosten die verband houden met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van de werkzaamheden die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn verricht.

3.5 Bijzondere bedingen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid die voortvloeit uit een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings- of soortgelijk beding, tenzij en voor zover aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder deze bedingen.

3.6 Molest

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door of ontstaan uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en munitie. De zes genoemde vormen van molest en de definities daarvan vormen een onderdeel van de tekst die het Verbond van Verzekeraars in Nederland op 2 november 1981 heeft gedeponereerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Den Haag.

3.7 Atoomkernreacties

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade die is veroorzaakt door, opgetreden bij of voortgevloeid uit atoomkernreacties, onverschillig hoe deze zijn ontstaan.

Uitzondering

Wel gedekt is:

3.7.1 Gebruik of bestemming

de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door radio-actieve nucliden die zich buiten een kerninstallatie bevinden en die gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige doeleinden of niet-militaire beveiligingsdoeleinden. Onder 'kerninstallatie' wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225) en een kerninstallatie aan boord van een schip.

Deze uitzondering geldt uitsluitend:

- indien er een door de bevoegde overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is voor vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radio-actieve stoffen;
- indien en voor zover er geen derde aansprakelijk is voor de geleden schade krachtens enige wet of enig verdrag.

3.8 Opzet

Niet gedekt is de aansprakelijkheid:

- van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten;
- van een tot een groep behorende verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten van één of meer tot de groep behorende personen, ook in geval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

Aan het opzettelijke karakter van dit wederrechtelijk handelen of nalaten doet niet af dat de verzekerde of, ingeval deze tot een groep behoort, één of meer tot de groep behorende personen zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert/verkeren, dat deze/die niet in staat is/zijn de wil te bepalen.

3.9 Overtreding voorschriften

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade tengevolge van een handelen of nalaten dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift, indien zulks is geschied in opdracht van of met goedvinden van verzekerden.

Indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van verzekerde, die door een lid van de directie is belast met bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

3.10 Vermogensdelicten

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade door een vermogensdelict van een verzekerde.

3.11 Onjuiste mededelingen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade, indien verzekerde met betrekking tot de melding en/of behandeling van de schade opzettelijk een verkeerde voorstelling van zaken geeft of laat geven of een onware opgave doet of laat doen.

3.12 Vestiging buiten Nederland

Niet gedekt is de aansprakelijkheid in verband met een vestiging buiten Nederland, tenzij de maatschappij en verzekeringnemer anders overeenkomen.

3.13 Asbest

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door, voortvloeiend uit of verband houdend met asbest of asbesthoudende zaken.

3.14 Seksuele gedragingen

Niet gedekt is de aansprakelijkheid:

- van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook;
- van een tot een groep behorende verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook van één of meer tot de groep behorende personen, ook ingeval niet de verzekerde zelf zich zodanig heeft gedragen.

Hoofdstuk 3 Schade

Artikel 4 Verplichtingen van verzekerde

Verzekerde is op straffe van verlies van zijn rechten uit de polis verplicht:

- a. de maatschappij zo spoedig mogelijk kennis te geven van iedere aanspraak of omstandigheid, waaruit voor de maatschappij een verplichting tot schadevergoeding kan ontstaan;
- b. de maatschappij zo spoedig mogelijk alle van belang zijnde gegevens en bescheiden te verstrekken;
- c. desverlangd een schriftelijke en door hemzelf ondertekende verklaring omtrent de oorzaak, toedracht en omvang van de schade aan de maatschappij over te leggen;
- d. de aanwijzingen van de maatschappij stipt op te volgen;
- e. zijn volle medewerking aan de schaderegeling te geven en zich te onthouden van alles wat de belangen van de maatschappij zou kunnen schaden.

Artikel 5 Verjaring

Indien aanmelding van een aanspraak of omstandigheid, waaruit voor de maatschappij een verplichting tot schadevergoeding kan ontstaan, niet plaatsvindt binnen drie jaar na het moment waarop de verzekerde kennis kreeg of had kunnen krijgen van deze aanspraak of omstandigheid, vervalt elk recht op dekking hiervoor.

Artikel 6 Schaderegeling

Indien deze verzekering dekking biedt, belast de maatschappij zich voor aanspraken boven het eigen risico tot maximaal het verzekerde bedrag met de behandeling van de aanspraak en de eventueel daaruit voortvloeiende regeling en vaststelling van de schade. De maatschappij heeft het recht benadeelden rechtstreeks schadeloos te stellen.

Hoofdstuk 4 Betaling en terugbetaling van premie

Artikel 7 Betaling

Verzekeringnemer dient de premie, kosten en assurantiebelasting vooruit te betalen binnen 30 dagen nadat zij verschuldigd worden.

Bij niet-betaling is het volgende van toepassing.

De verzekering is niet van kracht voor aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat plaatsvindt:

- na de premieervaldag indien de hierboven vermelde termijn van 30 dagen is verstreken zonder dat de premie, kosten en assurantiebelasting zijn betaald;
- indien verzekeringnemer weigert de premie, kosten en assurantiebelasting te voldoen.

Nadere ingebrekestelling door de maatschappij is daarbij niet nodig.

Verzekeringnemer blijft verplicht de premie, kosten en assurantiebelasting te voldoen.

De verzekering wordt weer van kracht voor aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat plaatsvindt na de dag waarop de premie, kosten en assurantiebelasting door de maatschappij zijn ontvangen. Indien met de maatschappij premiebetaling in termijnen is overeengekomen, wordt de verzekering weer van kracht voor aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat plaatsvindt na de dag, waarop alle onbetaald gebleven premies over de reeds verstreken termijnen, inclusief kosten en assurantiebelasting, door de maatschappij zijn ontvangen.

Artikel 8 Naverrekening

Dit artikel is uitsluitend van toepassing indien hiernaar wordt verwezen op het polisblad.

De premie die op het polisblad staat, is slechts een voorlopige. Verzekeringnemer is verplicht binnen vijf maanden na het einde van ieder verzekeringsjaar de maatschappij de inlichtingen te verschaffen die zij nodig heeft om de definitieve premie vast te stellen. Indien hij hieraan niet voldoet, heeft de maatschappij het recht de definitieve premie vast te stellen op 150% van de voorlopige premie over dat jaar, of zoveel meer als de maatschappij op grond van haar gegevens toekomt. De maatschappij is verplicht verzekeringnemer terug te betalen als de definitieve premie lager is; verzekeringnemer is verplicht bij te betalen als de definitieve premie hoger is.

Artikel 9 Voorlopige premie

De laatst vastgestelde definitieve premie geldt als voorlopige premie voor het lopende verzekeringsjaar en per eerstkomende premieervaldag.

Artikel 10 Driejaarlijkse herziening van de premie

Dit artikel is uitsluitend van toepassing indien hiernaar wordt verwezen op het polisblad.

Verzekeringnemer is verplicht binnen vijf maanden na ieder derde verzekeringsjaar de maatschappij de inlichtingen te verschaffen die zij nodig heeft om de jaarpremie per eerstkomende premieervaldag opnieuw vast te stellen.

Indien hij hieraan niet voldoet, heeft de maatschappij het recht een nieuwe jaarpremie vast te stellen op 150% van de dan geldende jaarpremie, of zoveel meer als de maatschappij op grond van haar gegevens toekomt.

Mocht een wijziging in de bedrijfsomvang daartoe aanleiding geven, dan heeft de maatschappij te allen tijde het recht de jaarlijkse naverrekenprocedure van toepassing te verklaren, zoals vermeld in de artikelen 8 en 9.

Artikel 11 Terugbetaling van premie

Bij het eindigen van de verzekering heeft de verzekeringnemer recht op terugbetaling van de premie over de periode waarover de verzekering niet meer van kracht is, onder aftrek van administratiekosten. Er wordt geen premie terugbetaald als de maatschappij de verzekering beëindigt omdat een verzekerde een opzettelijk verkeerde voorstelling van zaken geeft of een onware opgave doet.

Hoofdstuk 5 Herziening van tarieven en/of voorwaarden

Artikel 12 Herziening

Indien de maatschappij haar tarieven en/of voorwaarden van bepaalde groepen verzekeringen herziet, heeft zij het recht deze verzekering aan die nieuwe tarieven en/of voorwaarden aan te passen. De maatschappij zal die aanpassing vooraf aankondigen.

Artikel 13 Recht van weigering

Verzekeringnemer heeft het recht de aanpassing aan de nieuwe tarieven en/of voorwaarden te weigeren indien de aanpassing leidt tot premieverhoging en/of beperking van de dekking, tenzij deze wijzigingen voortvloeien uit een wettelijke regeling of bepaling.

Indien verzekeringnemer van dit recht gebruik wenst te maken, dient hij de maatschappij daarvan, vóór het einde van een termijn van één maand na de aangekondigde datum van aanpassing, schriftelijk kennis te geven. De verzekering eindigt dan op de aangekondigde datum van aanpassing, of op het tijdstip van weigering indien de weigering na die datum plaatsvindt.

Artikel 14 Voortzetting van de verzekering

Heeft verzekeringnemer geen gebruik gemaakt van zijn in artikel 13 bedoelde recht, dan wordt hij geacht met de aanpassing in te stemmen. In dat geval wordt de verzekering voortgezet met toepassing van de nieuwe tarieven en/of voorwaarden.

Hoofdstuk 6 Einde van de verzekering

Artikel 15 Einde van de verzekering

De verzekering eindigt:

- a. door opzegging door verzekeringnemer tegen het einde van de op het polisblad genoemde geldigheidsduur, mits de opzegging schriftelijk geschiedt, een termijn van tenminste twee maanden in acht wordt genomen en de

opzegging niet vóór genoemde einddatum wordt herroepen;

- b. door opzegging door de maatschappij tegen de premievervaldag, mits de opzegging schriftelijk geschiedt en daarbij een termijn van tenminste twee maanden in acht wordt genomen;
- c. indien verzekeringnemer de aanpassing van de verzekering aan nieuwe tarieven en/of voorwaarden overeenkomstig de regeling genoemd in de artikelen 12, 13 en 14 weigert;
- d. bij beëindiging van de activiteiten van verzekeringnemer.

De maatschappij kan de verzekering eveneens schriftelijk opzeggen:

- e. binnen 30 dagen nadat zij een uitkering krachtens deze verzekering heeft gedaan, dan wel een aanspraak daarop heeft afgewezen;
- f. binnen 30 dagen na ontvangst van de melding van een aanspraak of omstandigheid die voor haar kan leiden tot een verplichting tot uitkering;
- g. binnen 30 dagen nadat zij vernomen heeft dat een verzekerde bij schade opzettelijk een verkeerde voorstelling van zaken heeft gegeven of een onware opgave heeft gedaan;
- h. indien de verzekeringnemer drie maanden na de premievervaldag de premie, kosten of assurantiebelaasting nog niet heeft betaald.

De verzekering eindigt in deze gevallen op de datum die in de opzeggingsbrief wordt genoemd. De maatschappij zal in deze gevallen een opzeggingstermijn in acht nemen van tenminste 30 dagen.

Rubriek A Bijzondere polisvoorwaarden algemene aansprakelijkheid

Artikel 16 Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de algemene polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade aan personen en aan zaken van derden, mits:

- de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;
- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering of bij wijziging van de dekking bij geen van de verzekerden bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Artikel 17 Aanvullende uitsluitingen

Op deze rubriek zijn de volgende uitsluitingen van toepassing.

17.1 Werkgeversaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade van hun ondergeschikten, zoals omschreven in rubriek B.

17.2 Productenaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade door zaken, zoals omschreven in rubriek C.

17.3 Milieu-aantasting

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade in verband met een milieu-aantasting.

Rubriek B Bijzondere polisvoorwaarden werkgeversaansprakelijkheid

Artikel 18 Begripsomschrijvingen

In deze rubriek wordt schade aan personen zoals vermeld in artikel 1.6.1 onderscheiden naar schade aan personen tengevolge van:

18.1 Arbeidsongeval

een plotseling van buiten af en ongewild op het lichaam van een ondergeschikte inwerkend geweld, waardoor in een ogenblik de benadeling van de gezondheid wordt toegebracht;

18.2 Beroepsziekte

een aantasting van de gezondheid van een ondergeschikte niet zijnde het gevolg van een arbeidsongeval zoals omschreven in artikel 18.1.

Artikel 19 Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de algemene polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van een verzekerde als werkgever tegenover zijn ondergeschikten voor schade aan personen en aan zaken verband houdende met het verrichten van activiteiten voor verzekerden, mits:

- de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;
- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering of bij wijziging van de dekking bij geen van de verzekerden bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Rubriek C Bijzondere polisvoorwaarden productenaansprakelijkheid

Artikel 20 Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de algemene polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade aan personen en aan zaken van derden door zaken die door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde in het verkeer zijn gebracht, zijn geleverd, dan wel na constructie, bewerking of behandeling zijn opgeleverd, mits:

- de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal

tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;

- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering of bij wijziging van de dekking bij geen van de verzekerden bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Artikel 21 Aanvullende uitsluitingen

Op deze rubriek zijn de volgende uitsluitingen van toepassing.

21.1 Werkgeversaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van verzekerden als werkgever voor schade van hun ondergeschikten, zoals omschreven in rubriek B.

21.2 Milieu-aantasting

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade in verband met een milieu-aantasting, tenzij deze milieu-aantasting een plotselinge onzekere gebeurtenis is en deze gebeurtenis niet het rechtstreekse gevolg is van een langzaam (in)werkend proces.

Rubriek D Bijzondere polisvoorwaarden milieu-aansprakelijkheid

Artikel 22 Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de algemene polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade aan personen en aan zaken van derden in verband met een plotselinge onzekere milieu-aantasting die niet het rechtstreekse gevolg is van een langzaam (in)werkend proces, mits:

- de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;
- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering of bij wijziging van de dekking bij geen van de verzekerden bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Artikel 23 Aanvullende uitsluitingen

Op deze rubriek zijn de volgende uitsluitingen van toepassing.

23.1 Werkgeversaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van verzekerden als werkgever voor schade van hun ondergeschikten, zoals omschreven in rubriek B.

23.2 Productenaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade door zaken, zoals omschreven in rubriek C.

23.3 Aantasting van bodem en (oppervlakte)water

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade aan zaken in verband met een aantasting van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

Rubriek E Bijzondere polisvoorwaarden aansprakelijkheid jegens opdrachtgevers

Artikel 24 Omschrijving van de dekking

De verzekering dekt binnen deze rubriek met inachtneming van de algemene polisvoorwaarden de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade aan zaken en directe vermogensschade van opdrachtgevers, mits:

- de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur de schriftelijke melding hiervan door de maatschappij is ontvangen;
- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering of bij wijziging van de dekking bij geen van de verzekerden bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

Artikel 25 Algemene voorwaarden

Zijn voor een bepaalde opdracht de op het polisblad vermelde voorwaarden bij het aangaan van de overeenkomst niet van toepassing verklaard op de verhouding van verzekeringnemer met zijn opdrachtgever, dan zal slechts schadevergoeding worden verleend, indien en voor zover zulks zou zijn geschied wanneer deze voorwaarden onverkort van toepassing waren geweest.

Artikel 26 Overige opdrachten

Indien verzekeringnemer zijn opdracht ontvangt door tussenkomst van een ander dan de principaal van het werk, dan is, ongeacht of de ander of de principaal een aanspraak instelt, het gestelde in de artikelen 24 en 25 eveneens van toepassing.

Artikel 27 Kosten van verweer

Indien nader overeengekomen vergoedt de maatschappij in afwijking van artikel 2.1 voor onder deze rubriek gedekte aanspraken de kosten van verweer en rechtsbijstand, zoals omschreven in artikel 2.1.1, ook boven het verzekerde bedrag, tot de in de polis daarvoor genoemde limiet.

Artikel 28 Aanvullende dekking

De uitsluitingen genoemd in de artikelen 3.3 en 3.4 zijn niet van toepassing op deze rubriek.

Artikel 29 Aanvullende uitsluitingen

Op deze rubriek zijn de volgende uitsluitingen van toepassing.

29.1

Niet gedekt is de aansprakelijkheid die tevens is gedekt volgens de voorwaarden van de rubrieken A en B.

29.2 Productenaansprakelijkheid

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade door zaken, zoals omschreven in rubriek C.

29.3 Milieu-aantasting

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade in verband met een milieu-aantasting.

29.4

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade door het niet of niet tijdig uitvoeren van een opdracht.

29.5

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor kosten die betrekking hebben op het verbeteren, herstellen, opnieuw uitvoeren of alsnog uitvoeren van de werkzaamheden die voortvloeien uit de aanvaarde opdracht, met inbegrip van de schade die het gevolg is van de vertraging die daaruit ontstaat.

29.6

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade door overschrijding van bouwkosten of prijzen tengevolge van foutieve begrotingen of ramingen.

29.7

Tenzij anders is overeengekomen is niet gedekt de aansprakelijkheid voor schade tengevolge van foutieve taxaties of andere bouwkundige rapporten.

29.8

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor kosten van werkzaamheden voor voorzieningen in en/of onderdelen van een (bouw)project, die door een fout in ontwerp of bestek in een later stadium moeten worden verricht, ingepast en/of aangebracht, uitsluitend voor zover die kosten ook zonder de fout noodzakelijk zouden zijn geweest.

29.9

Niet gedekt is de aansprakelijkheid wanneer verzekeringnemer bij de uitvoering van de opdracht tegenover derden niet als gemachtigde van de opdrachtgever optreedt, of wel de grenzen van de aan hem verstrekte volmacht overschrijdt.

29.10

Niet gedekt is de aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit een inbreuk op patenten, auteursrechten, licenties en dergelijke.

N.B. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

De in het kader van deze verzekering verstrekte persoonsgegevens en de eventueel nader over te leggen persoonsgegevens kunnen worden opgenomen in een door de maatschappij gevoerde persoonsregistratie. Op deze registratie is een privacy-reglement van toepassing.

Deze registratie is bij de Registratiekamer aangemeld. Een afschrift van het formulier van aanmelding ligt voor een ieder bij de maatschappij ter inzage.

Klachten naar aanleiding van de overeenkomst kunt u schriftelijk indienen bij de directie van Nationale-Nederlanden Schadeverzekeringsmaatschappij NV en/of bij de volgende klachteninstellingen:

De Ombudsman Schadeverzekering en/of de Raad van Toezicht op het Schadeverzekeringsbedrijf.
Postbus 93560
2509 AN Den Haag